وەزارەتی کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێمان دراوە لە ماددەی (٢٥)ی یاسای دارستان لە هەرێمی کوردستان ژمارە (١٠)ی ساڵی ٢٠١٢ و بۆ جی بەجێ کردنی ماددەی (١٥)ی یاسای دارستان بریارماندا بە دەرکردنی ئەم رێنماییەی خوارەوە :-

رێنمایی ژمارە (٩) ساڵی ٢٠١٣

رێنمایی پێدانی مۆڵەتی کاتی بۆ دروست کردنی ڕەژوو

ماددەی (١)

بۆ مەبەستی رێکخستنی پێدانی مۆڵەتی کاتی بە دروست کردنی ڕەژوو لە هەرێمی کوردستان پێویستە ئەم خاڵانەی خوارەوە پەیڕەو بکرێت:

١- لیژنەیەکی سەرپەرشتیاری پسپۆر پێك بهێنرێت بۆ سەرپەرشتی دروست کردنی ڕەژوو لە هەرێم بە سەرۆکایەتی نوێنەری بەرێوەبەرایەتی گشتی باخداری و دارستان و پاوان و ئەندامێتی (نوێنەری پۆلیسی پاراستنی دارستان و ژینگەی هەرێم، ونوێنەری دەستەی پاراستن و چاککردنی ژینگەی هەرێم) و ئەرکەکانی بریتیە لە:

أ- دیار کردنی میکانیزمی کارکردن بەم رێنماییانە.

ب-چاودێری و بەدواداچوونی جێ بەجێ کردنی ئەم رێنماییانە.

٢- لیژنەی پێدانی مۆڵەت پێك دێت بە سەرۆکایەتی نوێنەری بەرێوەبەرایەتیەکانی دارستان و پاوانی پارێزگاکان و نوێنەری (فەرمانگەی پاراستن و چاککردنی ژینگەی ، و پۆلیسی پاراستنی دارستان و ژینگە، یەکەی کارگێری) لەو قەزایانەی کە جێگای دروست کردنی ڕەژووی بۆ دادەمەزرێت، و ئەرکەکانی ئەم لیژنەیە پێك دێت لەم خاڵانەی خوارەوە:

أ- پشکنینی جێگای دروست کردنی رەژوو.

ب- پشکنینی ئەو دارانەی کە پێشنیار دەکرێن بکرێنە رەژوو.

ت- داواکردنی هەموو بەرابیەکانی پێویست بۆ ئەم مەبەستە.

پ- چاودێری کردنی دروست کردنی رەژوو و وەرگرتنی رێکاری یاسایی پێویست بەرامبەر هەر سەرپێچییەك.

٣- پەسند کردنی مۆڵەتی پێدانی رەژوو لە لایەن بەرێوەبەری دارستان وپاوانی پارێزگاکان دەبێت.

٤- مۆڵەتی دروست کردنی ڕەژوو کاتییە لەبەر ئەوە پێویستە رۆژی دەست کار پێکردن و کۆتایی ئەم مۆڵەتە دیار بکرێت و بە مەرجێك لە ساڵێك زیاتر نەبێت و دەکرێت ئەم مۆڵەتە نوێ بکرێتەوە.

ماددەی (٢)

دیار کردنی چەند جێگایەك و بە پێی پێویست لە ناوچەی جیاجیا کە وەکو کارگەی دروست کردنی ڕەژوو بێت بۆ مەبەستی دامەزراندنی کورەی ڕەژوو لە لایەن ئەو کەسانەی کە مۆڵەتی دروست کردنی رەژوویان پێ دەدرێت، و بریتی دەبێت لە پارچە زەویەك بە رووبەری پێویست ، و پێویستە کۆنترۆڵ بکرێت لە لایەن (پۆلیسی پاراستنی دارستان و ژینگە) و لە ژێر چاودێری لیژنەی رێکخستنی مۆڵەت بێت، و پێویستە یەکەی ئیداری و فەرمانگەی پاراستن و چاککردنی ژینگەی پارێزگاکان رەزامەندیان لەسەر هەبێت و ئەم جێگایە لە دەرەوەی سنووری شارەوانی بێت.

ماددەی (٣) تەنیا مۆڵەت بۆ بەکارهێنانی ئەم جۆرە دارانەی خوارەوە دەدرێت:

١- پاشماوەی داری کارگەکانی دار تاشی.

٢- داری کۆن وەکو داری کاریتە و هتد...

٣- داری وشك لە ناو دارستانەکان دوای پشکینیان لە لایەن لیژنەی رێکخستنی مۆڵەت و لە ژێر چاودێری بەرێوەبەرایەتی دارستان وپاوانی پارێزگاکان ئەنجام بدرێت.

٤- ئەو دارانەی کە دەبڕدرێنەوە لەبەر جێ بەجێ کردنی پرۆژەیەکی گشتی گرنگ.

٥- داری دەست بەسەرداگیراو لەلایەن دادگاوە (مصادر)ە کراون و کە لە رێگای زیادکردنی ئاشکرا دەفرۆشرێت بە پێی رێنماییەکانی دارایی تایبەت بەم بابەتە.

٦- پاشماوەی داری دارستانی هەڵپاچراو بە پێی رەزامەندی بەرێوەبەرایەتیەکانی دارستان و پاوانی پارێزگاکان و لە ژێر چاودێریان.

٧- پاشماوەی باخەکانی باخداری کەرتی تایبەت بە پێی ئەم خاڵانەی خوارەوە:

أ- داری وشکبوو.

ب- داری تەمەن گەورە یان بەرهەمی کەم بێت.

ت- داری تووشبوو بە نەخۆشی و مەگەز کە چارەسەری ئەستەم بێت.

پ- داری ئەو باخچانەی کە دەکەونە ناو پرۆژەیەکی ئاوەدانکردنەوە یان ماستەر پلانی سنووری شارەوانییەکان پاش پێدانی رەزامەندی لایەنە پەیوەندارەکان.

٨- داری سووتاوی دارستانەکان بە مەرجی دوای تەواو بوونی رێکارە یاساییەکان، و لە لایەن بەرێوەبەرایەتیەکانی دارستان وپاوانی پارێزگاکان بڕیاری لێ دەدرێت بۆ بەکارهێنانی بۆ دروست کردنی رەژوو.

ماددەی (٤) مۆڵەت پێدراو پێویستە بەڵێن بدات بە پابەند بوونی بە ڕێنماییەکانی لیژنەی پێدانی مۆڵەتی دروست کردنی ڕەژوو.

ماددەی (٥) ڕێگە نادرێت بە ناردنی ڕەژووی خۆماڵی بۆ دەرەوەی هەرێمی کوردستان بە هیچ شێوەیەك .

ماددەی (٦) ڕێگە پێدان بە هاوردە کردنی ڕەژوو بۆ ناو هەرێمی کوردستان .

ماددەی (٧)

١- گواستنەوەی رەژوو لە نێوان پارێزگاکان تەنها بە پێی ڕەزامەندی بەرێوەبەرایەتی گشتی باخداری و دارستان و پاوان دەبێت .

٢- گواستنەوەی ڕەژوو لە نێوان شار و شارۆچکەکانی یەك پارێزگا بە پێی رەزامەندی بەڕێوەبەرایەتی دارستان و پاوانی پارێزگاکان دەبێت.

ماددەی (٨) پێویستە خاوەن مۆڵەت رەژووەکانی بکاتە ناو کارتۆن یان گونیە (گووش) و زانیاریی پێویستی لەسەر تۆمار بکات وەکو:

١- ناوی خاوەن مۆڵەت .

٢- ژمارە و رۆژی پەسند کردنی مۆڵەت .

٣- ژمارەی تەلەفۆن .

تەنها بۆ خاوەن مۆڵەت هەیە ئەو رەژووەی کە خۆی بەرهەمی هێناوە بیکاتە ناو ئەم کارتۆن و کیسانە.

ماددەی (٩) پێویستە خاوەن مۆڵەت پابەند بێت بە ڕێنمایەکانی بەرگری شارستانی.

ماددەی (١٠) کارنەکردن بە ڕێنمایی ژمارە (٣) ساڵی ٢٠٠٧.

ماددەی (١١) ئەم ڕێنماییە جێبەجێ دەکرێت لەرۆژی بڵاوکردنەوەی لەرۆژنامەی فەرمی(وەقایعی کوردستان)

پرۆفیسۆر سیروان بابان
وەزیری کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو

هۆکاری دەرچوونی

دروست کردنی ڕەژوو لە هەرێمی کوردستان پیشەیەکی کۆنە و پەیوەندیی هەیە بە بژێوی ژمارەیەك لە هاووڵاتیانی هەرێم هەروەها ڕەژوو گرنگیی خۆی هەیە بۆ ئامادەکردنی خواردن و سەرچاوەیەکی وزەیە، لەبەر ئەوە و بۆ مەبەستی ڕێکخستنی دروست کردنی ڕەژوو و بۆ کەم کردنی زێدەڕۆیی لەسەر داری دارستانەکان و پاراستنیان و بۆ کۆنترۆڵ کردنی پیشەسازی دروست کردنی رەژوو لە هەرێمی کوردستان ئەم ڕێنماییە دەرچوینرا .